

Vanliga frågor & svar om skyddsvärda träd

Varför är vissa träd värdefulla?

Träd som har stor betydelse för flera andra arter betraktas som värdefulla. Som särskilt värdefulla träd räknas träd med en stamdiameter på minst 80-100 cm, träd med större hålighet, gamla träd, hamlade träd och träd som hyser värdefulla arter.

Ihåliga träd kan till exempel vara hem för fladdermöss och ugglor. På gamla och grova träd kan man hitta flera olika mossor, lavar och svampar. Insekter trivs i träd där det finns gott om död ved. Därför är det viktigt att träden får stå kvar så länge som möjligt och att det finns gott om träd i alla åldrar.

Länsstyrelserna och vissa kommuner har inventerat skyddsvärda träd. Om du vill veta mer om ett specifikt träd som du tror är inventerat sök på www.tradportalen.se

Kan jag ta ner ett värdefullt träd?

Värdefulla träd är inte i lagens mening skyddade såvida de inte är ett naturminne eller står i ett skyddat område t.ex. ett naturreservat eller står i en allé. Det bästa är alltid att låta värdefulla träd få stå kvar men ibland kan träden bli en säkerhetsrisk om de kan ha murkna grenar och liknande. Välj i så fall i första att beskära trädet. Om du inte har kunskaper om hur du beskär träd så bör du kontakta en arborist. Att beskära ett värdefullt träd är inte detsamma som att beskära ett äppelträd.

Får jag ta ner träd på kommunens mark?

Nej, markägaren äger träden. Det innebär att du varken får ta ner träd på någon annans mark eller på kommunens mark. Du kan bli polisanmäld och skadeståndsskyldig om du olovligt tar ner träd på någon annans mark.

Grannens träd skuggar min tomt, måste han inte ta ner det?

Nej, grannen är inte skyldig att ta ner trädet. Att få sin tomt skuggad eller att det faller ner löv är inte att betrakta som en olägenhet. Om du får problem med löv i hängränorna finns ett knep – sätt ett nät över hängrännan så slipper du rensa så ofta. Det finns färdiga hängrännsnät att köpa – men den händigade kan också tillverka ett själv.

Måste jag ta ner ett träd om det är ihåligt och riskerar trilla ner på annan persons egendom?

Det beror på trädets skick. Om det är uppenbart att trädet kan orsaka skada bör du beskära det eftersom du kan bli skadeståndsskyldig den dag något händer. Blåser däremot ett friskt och stabilt träd omkull får personen som fått sin egendom förstörd troligen stå för reparationskostnaderna själv.

Ofta är de ihåliga träden starkare än de solida träden och även om hålet är stort är träet som är kvar ofta mycket hårt. Om trädet har tunga grenar och ihålig stam finns det risk för att det knäcks och då kan det vara lämpligt att beskära trädet. Rätt utfört kan beskärning och regelbunden besiktning öka ett trädets livslängd.

Vanliga frågor & svar om skyddsvärda träd

Hur beskär jag trädet rätt?

Trädbeskärning genomförs bäst av en kunnig arborist. Helst gör den i juli – september, men vissa träd kan även beskäras under servintern. Tänk på att träd som toppkapas eller får en snittyta över 10 cm i diameter kan drabbas av röta.

Var kan jag hitta en skicklig arborist som kan beskära mitt träd?

På Svenska trädföreningens webbplatsen www.tradforeningen.se hittar du länkar till företag som arbetar med trädservice. När du anlitar en arborist, tänk på att arboristen ska ha en yrkesutbildning eller vara certifierad enligt E.A.C (European arboriculture council – European treeworker) eller I.S.A (International Society of Arboriculture – Certified Arborist). Företaget du anlitar ska också ha F-skattebevis och ansvarsförsäkring och kunna visa upp likartade referensjobb.

Jag har ett skadat träd som står i en allé som behöver tas ned – hur gör jag då?

Om du är tvungen att ta ned ett träd som står i en allé krävs att du i god tid lämnar in en ansökan till länsstyrelsen där du anger var trädet står, varför du vill ta ned trädet, när du tänker ta ned trädet och hur du tänker ta ned trädet.

Om jag tar ned ett träd – behöver jag då ersätta det med ett nytt?

Det är alltid bra att ersätta trädet med ett nytt träd. Plantera då helst ett träd så likt som möjligt det som tagit ner eller andra träd som växer i området. När du planterar ditt nya träd, tänk då på att gräva en tillräckligt stor grop, fylla på med ny fräsch jord och se till att jorden inte torkar ut runt det nyplanterade trädet.

Om jag tar ned ett träd – vad gör jag med det gamla materialet

Död ved är alltid bra och gynnar mångfalden. Du måste inte lägga den döda veden precis där trädet stod, det går att flytta till ett område där den är mindre i vägen, men det är bra att ha ursprungsplatsen som förstahandsval.

Varför ligger det större högar med ris och stockar här och var? Ska ni inte rensa bort det?

I vissa delar av kommunens skogar så ligger det rejäla rishögar eller veddeponier som vi kallar dem. Död ved har stor betydelse för insekter, fåglar, svampar och många andra organismgrupper. Under lång tid har mängden död ved i skogarna drastiskt minskat. Att skapa veddeponier är ett enkelt sätt att öka mångfalden i ett område och ett led i arbetet med att uppnå de lokala miljö kvalitetsmålen för miljömålen "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv".

Vanliga frågor & svar om skyddsvärda träd

Hur gör jag med ett gammalt hamlat träd som inte varit hamlat på länge?

Hamling är en särskild sorts beskärning som förr användes för att utöka vinterfordret till djuren. Träd som inte varit hamlade på länge och som fått hamlingsgrenar grövre än 10 cm bör inte hamlas enligt traditionell mening utan restaureringsbeskäras stegvis (om det behövs). Det är viktigt att inte ha som mål att komma tillbaka till den gamla hamlingspunkten. Då är risken stor att man förkortar livet på trädet och dessutom att stora naturvärden går förlorade.

Nu när både asken och almen är rödlistade borde jag avstå från att röja bort sådant sly och avverka?

Asken och almen har blivit hårt drabbad av asksjukan respektive almsjukan. Idag är det mycket svårt att sia om almens framtid. I vissa bestånd verkar det finnas en viss motståndskraft mot almsjukan och i dessa bestånd är det viktigt att låta träd stå kvar inklusive slyet.

Om det är en skyddad art som bor i trädet, vilket skydd har trädet då?

Ett träd kan ibland hysa en fridlyst art. Exempel på fridlysta arter som trivs i gamla ihåliga träd är läderbagge, saffransticka och fladdermöss. Om trädet hyser en fridlyst art fås trädet inte tas ned.